

MÀGIA I POESIA

MARIA-MERCÈ MARÇAL: *Bruixa de dol*. Llibres del Mall 39.
Maig 1979.

He sentit a dir moltes coses sobre poesia. Entre milers d'altres aquella que li nega la possessió de sexe. O la que afirma que els poetes, masculins, tenen alguna cosa de femení. M'han fet recordar aquests dos extrems, i d'altres és clar, les reminiscències de García Lorca i de J. V. Foix per citar només dos noms que —conscients o inconscients per part de la poetessa— he trobat de seguida a la seva poesia. Però el que ningú no pot dubtar —em penso— és que la poesia és una variant de la màgia. O que la màgia és una variant de la poesia. Que es comenci per allà on es vulgui, el resultat és que són indestriables i que si la poesia no arriba a penetrar és que no era prou màgica. I tinc ben present poetes com és ara Carles Riba a qui difícilment podríem anomenar bruixots. La limitació és, com sempre, a les paraules. Amor o bruixeria, de tan essencials volen dir massa coses. Cal aclarir sempre en quin sentit ho dius? Amor i bruixeria en el millor sentit, es passegen triomfants per la poesia de Maria-Mercè Marçal. A ella l'he vista personalment una sola vegada, però em recordo prou bé del cop de cap imperatiu amb què acompanyava les seves afirmacions, i sempre m'ha fet gràcia l'alliteració dels seus tres noms que pressagiaven jocs de mans, un altre aspecte de la màgia.

Després d'haver llegit «Bruixa de dol» em penso que Maria-Mercè Marçal pot afegir un altre títol als tres que la fan sentir tan orgullosa: el de dominar l'art de bruixeria.

Bruixes i llunes a l'estil de Clementina Arderiu o de Joan Llucuna. Bruixes que es pentinen i que no fan mal. Per al lector, sobretot si s'ha fet tips de llegir a través de molts anys, representen un arc de sant martí enmig de tanta sapiència amb què ens aclaparen les noves generacions. Per això —i mai amb intenció de pontificar— jo assenyalaria com a més adients a les nostres buidors actuals poemes com: «... Magdalena / lluna plena / tens l'escombra / al cap del llit / ...» que no pas, per exemple: «... Quin rou talla les ungles del cavall / i retorna les herbes de l'estrall? / No hi ha des-

trals que esbranquin el paisatge / ...», on el doll brolla de la deu erudita en comptes de relliscar per tobogans de clar de lluna.

Sigui com sigui, Maria-Mercè Marçal, que té molts anys per córrer davant seu, si no és «la» poetessa de Catalunya —com afirmava el seu jove amic Bru de Sala a «L'Hora» que només li acceptava per companya Teresa d'Arenys—, sí que pot navegar mar endins a tot vent i amb les veles desplegadas. Llàstima que ja no ho pugui veure Clementina Arderiu.

NÚRIA ALBÓ